

Sukladno odredbama članka 1. pod 1a, 1d; članka 2; članka 5. i 7. Zakona o računovodstvu i reviziji BiH i MOS, Komisija za računovodstvo i reviziju Bosne i Hercegovine (Komisija) na svojoj sjednici od 25.2.2016. u Mostaru donosi

O D L U K U
O UVJETIMA ZA STJECANJE ZVANJA U RAČUNOVODSTVENOJ
PROFESIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I

Ovom odlukom utvrđuju se UVJETI za stjecanje pojedinih zvanja navedenih u Odluci o vrstama profesionalno-stručnih zvanja na temelju implementacije Međunarodnih obrazovnih standarda prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine i Jedinstvenom programu testiranja kandidata za računovodstvenu profesiju, i to za zvanja:

- **certificirani računovodstveni tehničar,**
- **certificirani računovođa,**
- **ovlašteni revizor.**

CERTIFICIRANI RAČUNOVODSTVENI TEHNIČAR

1. Profesionalno stručno zvanje **certificirani računovodstveni tehničar** podrazumijeva da kandidat ispunjava sljedeće uvjete:

1.1. Da ima četverogodišnje srednje opće ili tehničko obrazovanje.

1.1.1. Ako ima završenu srednju ekonomsku školu, treba imati dvije godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva, od čega najmanje jednu godinu na poslovima izrade finansijskih izvještaja, ili tri godine na poslovima računovodstva.

1.1.2. Ako ima završenu srednju školu koja nije ekonomskog usmjerenja, treba imati tri godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva, od čega najmanje dvije godine na poslovima izrade finansijskih izvještaja, ili četiri godine na računovodstva.

1.2. Da je položio profesionalno-stručne ispite predviđene za profesionalno zvanje certificirani računovodstveni tehničar.

1.3. Da prihvaća prava i obveze iz Kodeksa etike za profesionalne računovođe, a posebno obvezu kontinuiranog stručnog usavršavanja u cilju obnavljanja i inoviranja svojih profesionalno-stručnih znanja, predviđenih za ovaj stupanj stručnog zvanja, a sukladno članku 6., stavak 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

1.4. Praktično iskustvo se dokazuje uvjerenjem poslodavca da je kandidat obavljao poslove sukladno podtočkama 1.1.1. i 1.1.2.

- 1.5. Praktično iskustvo može se stjecati prije, tijekom ili nakon polaganja ispita, s tim da kandidat ne može steći profesionalno-stručno zvanje dok ne ispuni zahtjeve u svezi s praktičnim iskustvom.
- 1.6. Predmeti iz kojih se polažu ispiti za ovu razinu zvanja su:
- ✓ **Uvod u financijsko računovodstvo,**
 - ✓ **Troškovno računovodstvo i uvod u upravljačko računovodstvo,**
 - ✓ **Menadžment i komunikacije,**
 - ✓ **Informacijske tehnologije i primjene.**

CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA

2. Profesionalno-stručno zvanje certificiranog računovođe može steći osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

2.1. Da ima završen:

- a) ekonomski akademski studij III ciklusa i stečeno zvanje doktor ekonomskih znanosti,
ili
- b) ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih znanosti,
ili
- c) diplomski znanstveni ekonomski studij prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa i stečeno zvanje diplomirani ekonomista,
ili
- d) ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista s ostvarenih 240 ECTS bodova,
ili
- e) ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista s ostvarenih 180 ECTS bodova,
ili
- f) strukovni ekonomski studij prema bolonjskom procesu,
ili
- g) višu ekonomsku školu (prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa),
ili
- h) akademski ili strukovni neekonomski studij.

2.1.1. Ako osoba ima završen studij pod točkom 2.1a) – ekonomski akademski studij III ciklusa i stečeno zvanje doktor ekonomskih znanosti, ili 2.1b) – ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih znanosti, ili 2.1c) – diplomski znanstveni ekonomski studij prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa i stečeno zvanje diplomirani ekonomista ili 2.1d) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista s ostvarenih 240 ECTS bodova, treba imati najmanje dvije godine praktičnog iskustva na poslovima vođenja poslovnih knjiga, od čega najmanje jednu godinu na sastavljanju financijskih izvještaja, ili tri godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva.

- 2.1.2.** Ako osoba ima završen studij pod točkom 2.1e) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista s ostvarenih 180 ECTS bodova, treba imati najmanje tri godine praktičnog iskustva na poslovima vođenja poslovnih knjiga, od čega najmanje jednu godinu na sastavljanju financijskih izvještaja ili četiri godine praktičnog iskustva na poslovima računovodstva.
- 2.1.3.** Ako osoba ima završen studij pod točkom 2.1f) – strukovni ekonomski studij prema bolonjskom procesu, ili 2.1g) – višu ekonomsku školu (prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa), ili 2.1h) – akademski ili strukovni neekonomski studij, treba imati najmanje četiri godine praktičnog iskustva na poslovima vođenja poslovnih knjiga, od čega najmanje dvije godine na sastavljanju financijskih izvještaja ili pet godina praktičnog iskustva na poslovima računovodstva.
- 2.2.** Da je položila profesionalno-stručne ispite predviđene za stjecanje zvanja certificirani računovođa iz sljedećih predmeta:
- ✓ **Poslovno pravo i porezi,**
 - ✓ **Primjena upravljačkog računovodstva,**
 - ✓ **Financijsko izvještavanje 2,**
 - ✓ **Revizija i sustavi interne kontrole,**
 - ✓ **Primjena financijskog menadžmenta.**
- 2.2.1.** Na osobni pisani zahtjev osobama pod točkom 2.1a) – ekonomski akademski studij III ciklusa i stečeno zvanje doktor ekonomskih znanosti priznaje se zvanje certificirani računovođa ako su stekli doktorat znanosti iz oblasti računovodstva, poslovnih financija ili revizije, ispunjavaju uvjete iz točke 2.1.1. ove odluke i koje imaju objavljena najmanje tri rada iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, ili koje imaju najmanje tri godine radnog iskustva u univerzitetnoj nastavi iz ovih oblasti. Svaki pojedinačni slučaj rješava Komisija na prijedlog Radne grupe za stjecanje zvanja i edukaciju (Radna grupa).
- 2.2.2.** Na osobni pisani zahtjev osoba pod točkom 2.1b) – ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih znanosti iz oblasti računovodstva, revizije ili poslovnih financija i koje imaju objavljen najmanje jedan rad iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, imaju pravo na redukciju ili oslobađanje od polaganja ispita iz točke 2.2, izuzev predmeta Financijsko izvještavanje 2. Radna grupa je dužna proučiti nastavni plan i program koji je kandidat izučavao tijekom studija II ciklusa te u ovisnosti od usklađenosti s Nastavnim planom i programom za stjecanje profesionalnih zvanja definira ispite koji se polažu.
- 2.2.3.** Osobe pod točkom 2.1c) – diplomski znanstveni ekonomski studij prema programima koji su se primjenjivali prije bolonjskog procesa i stečeno zvanje diplomirani ekonomista i 2.1d) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista s ostvarenih 240 ECTS bodova, polažu:
- **ISPIT 1. Financijsko izvještavanje i revizija,** koji se sastoji od dva predmeta (Financijsko izvještavanje 2 i Revizija i sustavi interne kontrole);

– **ISPIT 2. Financijski menadžment i kontrola**, koji se sastoji od dva predmeta (Financijski menadžment i Primjena upravljačkog računovodstva).

Na osobni pisani zahtjev kandidati pod točkom 2.1c) i 2.1d) mogu polagati predmete **ispita 1. i ispita 2.** pojedinačno.

Na osobni pisani zahtjev, kandidat koji je završio ekonomski fakultet – smjer računovodstvo, revizija ili poslovne financije, ima pravo na redukciju ili oslobođanje od polaganja ispita iz ove točke, ukoliko ih je kandidat polagao u visokoškolskom obrazovanju, izuzev predmeta Financijsko izvještavanje 2.

Radna grupa je dužna da prouči nastavni plan i program koji je kandidat izučavao u toku studija 1. ciklusa te u zavisnosti od usklađenosti s Nastavnim planom i programom za stjecanje profesionalnih zvanja oslobodi kandidata polaganja ispita iz ove točke ili definira ispite koji se polažu.

2.2.4. Osobe pod točkom 2.1e) – ekonomski akademski studij I ciklusa prema bolonjskom procesu i stečeno zvanje diplomirani ekonomista s ostvarenih 180 ECTS bodova, ne polažu predmet Poslovno pravo i porezi.

2.3. Da prihvaća prava i obveze iz Kodeksa etike za profesionalne računovođe, a posebno obvezu kontinuiranog stručnog usavršavanja u cilju obnavljanja i inoviranja svojih profesionalno-stručnih znanja, predviđenih za ovaj stupanj stručnog zvanja, sukladno članku 6, stavak 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine.

2.4. Praktično iskustvo se dokazuje uvjerenjem poslodavca da je kandidat obavljao poslove sukladno podtočkama 2.1.1), 2.1.2) i 2.1.3).

2.5. Praktično iskustvo može se stjecati prije, tijekom ili nakon polaganja ispita, s tim da kandidat ne može steći profesionalno-stručno zvanje dok ne ispuni zahtjeve u svezi s praktičnim iskustvom.

OVLAŠTENI REVIZOR

3. Profesionalno-stručno zvanje ovlaštene revizor može steći osoba koja ima završen diplomski ili dodiplomski studij i zvanje certificiranog računovođe s najmanje tri godine praktičnog iskustva u ovom zvanju, te položene ispite predviđene za ovo zvanje.

3.1. Ispitima se dokazuje obvezna razina profesionalne stručnosti za samostalno davanje mišljenja o fer i korektnom prikazu financijskih izvještaja koji su predmet revizije.

3.2. Pored uvjeta iz točke 3., kandidat mora imati najmanje tri godine praktičnog iskustva kod ovlaštenog revizora, te sudjelovati u najmanje dvije revizije godišnje. O navedenim činjenicama uvjerenje izdaje revizorsko društvo kod koga je kandidat stekao iskustvo.

3.3. Uvjeti iz točke 3.2. ove odluke, neće se primjenjivati u razdoblju od 5 godina od dana početka primjene ove odluke.

3.4. Ako kandidat zadovoljava navedene uvjete, on mora potpisati izjavu o prihvaćanju obveze poštivanja Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe i stalno profesionalno usavršavanje predviđeno za ovo profesionalno zvanje.

3.5. Pored znanja i iskustva utvrđenih za certificiranog računovođu, ovlaštene revizor treba posjedovati dopunska aktualna znanja o MSFI i Međunarodnim standardima revizije, te tehnikama revizije financijskih izvještaja.

3.6. Program za polaganje profesionalno-stručnih ispita predviđenih za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora, obvezno obuhvaća sljedeće predmete:

- ✓ **Napredno upravljačko računovodstvo,**
- ✓ **Napredna revizija,**
- ✓ **Napredno financijsko izvještavanje,**
- ✓ **Napredni financijski menadžment,**
- ✓ **Strategijski menadžment.**

3.6.1. Na osobni pisani zahtjev osobama iz točke 2.1a) koja su stekla doktorat znanosti iz oblasti računovodstva, poslovnih financija ili revizije, ispunjavaju uvjete iz točke 3. ove odluke i koje imaju objavljena najmanje tri rada iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, ili koja imaju najmanje tri godine radnog iskustva u univerzitetskoj nastavi kao nastavnik na predmetu Revizija (financijskih izvještaja), računovodstvo ili poslovne financije, priznaje se zvanje – ovlašteni revizor. Svaki pojedinačni slučaj rješava Komisija na prijedlog Radne grupe.

3.6.2. Na osobni pisani zahtjev osoba pod točkom 2.1b) ekonomski akademski studij II ciklusa i stečeno zvanje master ili magistar ekonomskih znanosti iz oblasti računovodstva, revizije ili poslovnih financija i koje imaju objavljen najmanje jedan rad iz oblasti teorije i prakse računovodstva u časopisima priznatim od strane Komisije, imaju pravo na redukciju ili oslobađanje od polaganja ispita iz točke 3.6, izuzev predmeta Napredna revizija. Radna grupa je dužna da prouči nastavni plan i program koji je kandidat izučavao tijekom studija II ciklusa te u ovisnosti od usklađenosti s Nastavnim planom i programom za stjecanje profesionalnih zvanja definira ispite koji se polažu.

3.7. Praktično iskustvo može se stjecati prije, tijekom ili nakon polaganja ispita, s tim da kandidat ne može steći profesionalno-stručno zvanje dok ne ispuni zahtjeve u svezi s praktičnim iskustvom.

3.7.1. Nakon stjecanja zvanja certificiranog računovođe kandidat može pristupiti polaganju ispita za stjecanje zvanja ovlašteni revizor, ali mu entitetski savezi nakon položenih ispita neće izdati certifikat ovlaštenog revizora dok ne stekne trogodišnje praktično iskustvo u zvanju certificirani računovođa i dostavi dokaz o njemu. Praktično iskustvo se dokazuje uvjerenjem poslodavca da je kandidat obavljao poslove u skladu s podtačkom 4–2) Odluke o vrstama profesionalno-stručnih zvanja na osnovu implementacije MOS-ova („Službeni glasnik BiH“, broj: 81/06).

II

Uvjeti i postupak u svezi s redukcijom ili oslobađanjem od polaganja ispita bit će detaljno propisani posebnim pravilnikom Komisije.

Iznosi naknada za priznavanje zvanja i ispita utvrđuju se posebnom odlukom Komisije i uplaćuju se entitetskom savezu koji izdaje certifikat.

Sve osobe koje su započela program obuke i certifikacije prema prethodnoj odluci imaju pravo završiti taj program u razdoblju od najviše jedne godine od dana početka primjene ove odluke.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o uslovima za stjecanje zvanja u računovodstvenoj profesiji BiH, br. 101/13 od 3. prosinca 2013. godine.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjivat će se od 1. srpnja 2016. godine.

Broj:5-5/16

Datum: 25. 2. 2016. godine

Predsjedavajući
Komisije za računovodstvo i reviziju BiH

Zoran Turković, profesionalni računovođa